

PRÁCE PŘES HRANICI - PENDLEŘI

Mezi jednotlivými členskými státy se upravují možnosti pro cestování a totéž platí o možnostech zaměstnání. Pracovat v jiné zemi, ale přitom stále bydlet ve své a pravidelně dojíždět, má v Evropské unii zvláštní postavení. Tyto možnosti se nabízejí velmi často v blízkosti státních hranic a v pohraničí.

Čeští občané, kteří cestují do zaměstnání přes hranici do jiného členského státu, zatímco bydlí v České republice, se označují za přeshraniční pracovníky (v cizích jazycích Grenzgänger, Grenzarbeitnehmer, Pendler, frontier worker, cross-border worker, travailleur frontalier). V současnosti neexistuje žádná jednotná definice pojmu přeshraniční pracovník. Úřady vykládají tento pojem různě na základě předmětu jejich činnosti, tj. podle práva na pobyt, daňových záležitostí nebo sociálního zabezpečení. Podle předpisů EU o svobodě pohybu pracovníků v Evropském společenství se přeshraniční pracovník definuje jako někdo, kdo vykonává výdělečnou činnost v jiném členském státě a pravidelně se vrací do státu bydliště minimálně jednou týdně.

KDO JE PŘESHHRANIČNÍ PRACOVNÍK?

Přeshraniční pracovník je osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v jiném členském státě, než je stát bydliště, kam se vrací denně nebo nejméně jednou týdně.

POSTAVENÍ PŘESHHRANIČNÍHO PRACOVNÍKA

Pracovníci podléhají předpisům státu, kde jsou zaměstnáni. V tom státě jsou také zdravotně i nemocensky pojištěni. Současně nemusí oni ani jejich nezaopatření rodinní příslušníci hradit příspěvky na zdravotní pojištění v ČR. Výhodou je, že pracovník má nárok na plnou zdravotní péči v České republice i v zemi, kde pracuje.

Zdravotní péče

K zajištění zdravotní péče v obou státech slouží evropský formulář E106. Formulář potvrzuje status přeshraničního pracovníka. Nejprve je třeba požádat zahraniční pojišťovnu o vystavení dvou vyhotovení formuláře E106. Formulář je nutno doručit české zdravotní pojišťovně, která vystavuje Potvrzení o registraci. To je platné po dobu uvedenou na formuláři E106 a je v ČR přijatelné pro ošetřujícího lékaře, nemocnici i jiné zdravotnické zařízení.

Nezaměstnanost

Po ztrátě zaměstnání má přeshraniční pracovník nárok na dávky v zemi bydliště, kromě částečné nezaměstnanosti nebo přesunu životních zájmů do země posledního zaměstnání. Dávky v nezaměstnanosti se vypočítají na základě mzdy v posledním zahraničním zaměstnání. K nezbytným formalitám patří evropský formulář E301, o jehož vystavení musí pracovník požádat instituci v zemi, kde měl své poslední zaměstnání.

Starobní důchod

Přeshraniční pracovník má nárok na důchod v zemi, kde pracuje. Důchod může dostávat ze všech členských zemí, kde byl při zaměstnání pojištěn alespoň po dobu jednoho roku. O důchod stačí žádat v zemi bydliště a úřad následně bude kontaktovat příslušné orgány v ostatních členských státech. Pracovník bude dostávat důchod, který poměrně odpovídá placenému pojištění v každém z členských států, kde přispíval na důchodový systém. Věková hranice pro odchod do důchodu je v členských státech různá.

Zdanění

Příjem přeshraničních pracovníků může být zdaněn v jedné či v obou dotčených zemích. Aby se předešlo dvojímu zdanění, používají se smlouvy o zamezení dvojího zdanění mezi ČR a příslušným státem. Protože daně z příjmu fyzických osob v členských státech nejsou upraveny na úrovni EU, řídí se vnitrostátní legislativou a platnými smlouvami, které ČR uzavřela s jednotlivými státy. Každý případ zdanění je individuální, a tak jedinou společnou radou pro všechny je uschovat si doklady o platbách daní a povinného pojistného na zdravotní a sociální pojištění.

Nemocenská a mateřská dovolená

Pokud jde o nemocenské pojištění a pojištění v mateřství, pracovník má právo volby: dávky může pobírat v členském státě, kde bydlí, nebo v členském státě, kde pracuje.

Rodinné dávky

Pracovník může v zemi, kde je při zaměstnání pojištěn, požádat o rodinné dávky pro děti, i když bydlí v jiné zemi. Dávky se vyřizují podle předpisů státu, kde je vykonávána výdělečná činnost.

PRÁCE PŘES HRANICI - PENDLEŘI

PŘESHraniční pracovníci v Rakousku

Bilaterální dohoda mezi Rakouskem a ČR umožňuje získat pracovní povolení pro české občany, kteří chtějí dojíždět za prací do Rakouska.

Podle uvedených dohod je pendlerem občan, který má minimálně jeden rok trvalý pobyt v příhraničních regionech hraničících s Rakouskem. Konkrétně jde o okresy Břeclav, Znojmo, Jindřichův Hradec, České Budějovice, Český Krumlov a Prachatice. Další podmínkou je, že se pracovník musí do České republiky vracet každý den. Pracovní povolení je při splnění těchto podmínek vydáváno až na dobu 12 měsíců, s následnou možností zažádat o volný pohyb na rakouském trhu práce.

DALŠÍ INFORMACE:

Centrum mezistátních úhrad: www.cmu.cz

Česká správa sociálního zabezpečení: www.cssz.cz

Zdravotní pojišťovny

